

Situatieschets pioniersplaats Oostende

1. Historiek

De protestantse kerk in Oostende werd gesticht in 1870. Sinds 1979 maakt ze deel uit van de Verenigde Protestantse Kerk in België. De protestantse gemeente maakte tot het einde van de 20^e eeuw een aantal scheuringen mee. In de laatste decennia werd ze steeds kleiner. Een kerkenraad was er al jaren niet meer. De bestuursleden legden bij het emeritaat van ds. Frans Blokland hun mandaten per 1 juli 2015 neer. Door deze situatie werden er geen erediensten meer gehouden, en ging het districtsbestuur van Oost- en West-Vlaanderen op zoek naar nieuwe wegen om de protestants-christelijke presentie in Oostende handen en voeten te geven.

Het districtsbestuur heeft medio 2016 een (voorlopige) nieuwe bestuursraad samengesteld, dit om in orde te zijn met het decreet en zodoende een gesprekspartner te kunnen zijn met het stadsbestuur en het Agentschap Binnenlands Bestuur (ABB). De toenmalige bestuursraad bestond grotendeels uit personen die geen lid waren van de VPKB-Oostende. Er werd al snel ingezet op het vormen van een nieuwe bestuursraad met personen uit Oostende en Brugge.

Omdat het kerkgebouw bouwkundig gezien in zeer slechte staat was, besloot de eigenaar - de 'Eglise Reformée de Belgique' - het pand te verkopen. Er werd besloten dat de opbrengst van het gebouw voor Oostende bestemd zou worden, mits een goed project wordt voorgesteld en goedgekeurd. Vanaf half 2015 betaalde de stad Oostende de subsidie voor de werking van de gemeenschap niet langer uit, aangezien er geen erediensten meer werden gehouden. Sinds haar erkenning beschikt Oostende over een erkende tweede predikantsplaats, waardoor opnieuw een bezoldigde voorganger aangesteld kon worden. Het districtsbestuur OWVL besloot om deze predikantsplaats vrij te maken voor een pioniersproject. In mei 2017 werd dhr. Andries Boekhout aangesteld als pionier tijdens een feestelijke bevestigingsdienst.

Het districtsbestuur verzocht de kerkenraad van Brugge om de begeleiding voor dit project (tijdelijk) op zich te nemen. De gemeente van Brugge stelde een commissie samen. Deze commissie ging aan de slag met de randvoorwaarden voor het project en stond in voor hulp bij huisvesting en de contacten met de dekenij en Samen DiVers. Dankzij het goede werk van de commissie werd een geschikte locatie gevonden voor het pioniersproject: de Hazegraskerk in Oostende aan het Rachel Lancsweertplein (ook wel OLV Onbevlekt Ontvangen).

2. Visie

De pioniersplaats in Oostende is een kerkgemeenschap die wil staan in de traditie van de Reformatie van de 16e eeuw. Wij maken deel uit van de Verenigde Protestantse Kerk in België en willen in Oostende een plek bieden waar mensen samen inspiratie en verdieping zoeken in de Bijbel: één van de belangrijkste bronnen van onze cultuur. Daarbij wordt een open en kritische houding gewaardeerd: luisteren naar de Bijbel, de traditie, naar elkaar, vragen stellen, samen vieren en stil zijn.

Het is onze wens dat de Hazegraskerk een plaats van ontmoeting en zingeving mag zijn, een plaats om stil te zijn, te herdenken, op verhaal te komen, te vieren en gemeenschap te beleven. Een plaats waar mensen van verschillende achtergronden zich welkom voelen, waar ruimte is voor dialoog.

Onze droom is een open protestants-christelijke gemeenschap, die samen, ook met externen, de woorden van het Evangelie in praktijk brengen, daarbij denkend aan de woorden van Jezus:

“Ik verzeker jullie: alles wat jullie gedaan hebben voor een van de geringsten van mijn broeders of zusters, dat hebben jullie voor Mij gedaan.” (Matteüs 25,40).

Dat de kerk ook een leerhuis mag zijn, een plaats waar we luisteren naar de Schrift en de traditie en waar we trachten dat te vertalen naar het dagelijkse leven in Oostende.

3. Wat werd er opgebouwd?

3.1 De Hagegraskerk: kloppend hart in de wijk

De Hagegraskerk ligt midden in de wijk het Hazegras: een diverse wijk waar veel mensen wonen die kwetsbaar zijn op sociaal, psychisch of economisch vlak. Problemen als eenzaamheid, psychische problematiek, verslaving, armoede en kansenongelijkheid zijn voelbaar. Vanaf de start van het pioniersproject werd sterk ingezet op samenwerking met de Rooms-katholieke kerk. In de Hagegraskerk komen verschillende geloofsgemeenschappen samen. Elke tweede zaterdag van de maand is er een katholieke multiculturele viering, drie maal per maand een protestantse eredienst (waarvan een kringviering elke tweede zondag van de maand sinds 2023), en elke eerste zondagnamiddag van de maand een Filipijnse katholieke eredienst. De katholieke en protestantse gemeenschap zijn samen op weggegaan om de Hagegraskapel te laten uitgroeien tot een verbindende plek in de wijk, waar verschillende christelijke tradities samenkomen. Ook is er ruimte voor de expositie van kunst van met name lokale kunstenaars. Voor een goede coördinatie en samenwerking werd een oecumenische stuurgroep opgericht.

3.2 Oecumenisch en interlevensbeschouwelijk netwerk

Er werd een breed oecumenisch en interlevensbeschouwelijk netwerk opgebouwd. De pioniersgemeenschap is nauw betrokken bij welzijnsschakel Jakoeboe en Samen DiVers. Er is een goede samenwerking met pastorale eenheid Sint-Pieter (Oostende centrum) en de wijkwerking van het Hazegras. De pioniersgemeenschap doet volop mee in de Vredeswandeling en de interlevensbeschouwelijke Wereldgebedsdag (eerste vrijdag in maart). Zij is ook betrokken bij de interlevensbeschouwelijke Profundo-wandelingen die door de stad worden georganiseerd. Er is een goede relatie met het stadsbestuur.

3.3 Activiteiten

Er werden verschillende activiteiten ontplooid, die deels overlappende doelgroepen aantrekken. De erediensten volgen een protestants patroon, maar zijn tegelijkertijd eigentijds en creatief. Er wordt aandacht besteed aan kinderen en tieners. Er komen gemiddeld 15 mensen naar de erediensten. De wekelijkse Koffiebabbel trekt ook een groep van ongeveer 15 mensen aan. De Koffiebabbel biedt gelegenheid tot ontmoeting en gesprek, onder het genot van een kopje koffie en thee. Mensen in de wijk vinden zo aanspraak bij elkaar. Er worden ook geregeld oecumenische Bijbelkringen georganiseerd, in samenwerking met de katholieke gemeenschap. Hier komen een tiental mensen op af. Pastorale zorg gebeurt meestal incidenteel en op basis van behoeften via huisbezoekjes.

3.4. Samenwerking met Brugge

Er is een warme relatie opgebouwd met de kerkenraad van de buurgemeente in Brugge. Eén keer per jaar is er een gemeente-uitwisseling, die bestaat uit een gezamenlijke dienst waarin de predikant en pionier samen voorgaan, een gezamenlijke maaltijd en soms ook een

middagprogramma rond een cultureel of historisch thema. Deze gemeentedagen gaan om toerbeurten door in Brugge en Oostende. Het organiseren van gezamenlijke Bijbelstudies ligt moeilijker, vanwege de afstand die toch vrij groot is en voor drempels zorgt. Bij Avondmaalsdiensten in Oostende is er meestal een diaken uit Brugge aanwezig. Bij de Goede Vrijdagviering en Kerstzangavond in Brugge viert het pionierskoppel vaak mee. De gemeenschappen in Brugge en Oostende hebben elk hun eigen kleur, sfeer en doelgroep. Ze zijn anders, en toch verbonden met elkaar. Deze eigenheid juichen we alleen maar toe. De kerkenraad van Brugge leert van het pionierswerk in Oostende om zelf te werken aan haar missionaire presentie in Brugge. Maar ook andersom: een pioniersplaats heeft het ook nodig om bevraagd te worden vanuit een meer traditionele aanpak. Er is geen behoefte aan clustervorming waarbij pionier en predikant op elkaars grondgebied gaan werken. Wel is er een houding van dialoog en uitwisseling, waarbij we van elkaar leren. Initiatieven die aanspreken in Brugge, zullen niet noodzakelijk succes hebben in Oostende, en andersom. Beide steden worden gekenmerkt door een heel eigen context, die ook om een andere aanpak vraagt. Tijdens de vakantieperiodes wordt er voor pastorale achterwacht gezorgd. Als het gaat om onderlinge steun en bemoediging, zouden de predikant en pionier kunnen aansluiten bij het regioberaad in de Zuidwesthoek. Wellicht kan er in de toekomst een groot regioberaad West-Vlaanderen ontstaan?

3.5 Omkadering en begeleiding

Vanaf september 2017 werd er op de kerkenraadsvergaderingen van de gemeente te Brugge steeds ruimte gemaakt om de voortgang van het pionierswerk in Oostende te bespreken, werden er samen met de pionier ideeën uitgewisseld, en werden vreugden, maar soms ook uitdagingen gedeeld. Vanaf 2019 werd er een begeleidingsgroep opgericht die beide pioniers in het district OWVL begeleidde. Deze begeleidingsgroep richtte zich niet op evaluatie en functioneren, maar op bemoediging van elkaar, persoonlijk welbevinden en het uitwisselen van ideeën. Mede vanwege de coronapandemie, kwam deze begeleidingsgroep slechts twee keer samen. Ondertussen is deze begeleidingsgroep na het overlijden van dhr. Marc Vandebossche gestopt. De beperkingen die de coronapandemie met zich meebracht, hebben ook in Oostende haar sporen nagelaten. Het gemeenschapsleven lijkt zich gelukkig goed te herstellen. In het licht van de evaluatie van het project na vijf jaar pionieren, richtte de kerkenraad van Brugge een reflectiegroep op met betrokkenen uit Brugge en Oostende, te weten. Deze groep ging een traject in van grondige evaluatie en samen nadenken over de toekomst van de pioniersgemeenschap. Door de positieve ervaringen, werd besloten dat deze groep haar werk blijft voorzetten en tenminste vier keer per jaar samenkomt. Belangrijke thema's voor het pionierswerk zullen aan bod komen, zoals missionaire presentie in de stad, dienstbaarheid en zorg voor elkaar, gemeenschap laten groeien, leiderschap ontdekken etc.

4. Aandachtspunten en doelen voor de verdere uitbouw van het project

Hoewel er een kerngroep van betrokkenen is ontstaan, kan de gemeenschap in Oostende nog niet op eigen benen staan. In Oostende moet er vooral verder gepionierd worden. Er is grote nood aan vrijwilligers die kerntaken op zich nemen en rond de pioniers gaan staan. Een duidelijke kerkstructuur moet nog gaan groeien en vorm krijgen. De reflectiegroep lijkt ons een goede basis om een team van vrijwilligers te laten ontstaan. Ook de oecumenische stuurgroep moet nog meer vorm krijgen. In de komende jaren moet er niet zozeer ingezet worden op verbreding, maar veel eerder op verdieping en gemeenschapsopbouw. De focus komt dan te liggen op *navolging/ discipelschap*: samen bouwen aan de gemeente als lichaam van Christus, door talenten te ontdekken en te verdiepen, toerusting en cursussen. Zo komen

mensen op het spoor van hun eigen persoonlijke roeping. Een toekomstige pionier kan een kerkelijk werker of missionair predikant zijn met ervaring in opbouwwerk. De toekomstige pionier(s) moeten voortbouwen op datgene dat is ontstaan, maar moeten zeker ook de kans krijgen om eigen accenten te leggen. We hopen dat deze pioniersgemeenschap uiteindelijk uit mag groeien tot een zelfstandige kerk. Hoewel de gemeente van Brugge de pioniersgemeenschap blijft ondersteunen, is de visie toch vooral dat structuur en verantwoordelijkheden lokaal moeten groeien. Belangrijke doelstellingen voor de toekomst zijn:

- Verder bouwen op het brede en interlevensbeschouwelijke netwerk dat ontstaan is.
- Relaties en verbondenheid tussen mensen helpen groeien en verdiepen.
- Het onderhouden en opzetten van gemeenschapsvormende activiteiten.
- Mensen inspireren en aanmoedigen om mee te bouwen aan gemeenschap; het ontdekken van talenten en verantwoordelijkheden leren opnemen.
- Inzetten op toerusting en vorming van vrijwilligers.